

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра психології, педагогіки та філології

Силабус
навчальної дисципліни

**«ПСИХОЛОГІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ВПЛИВУ ТА
ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ»**

Галузь знань — 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність — 053 Психологія
Освітньо-професійна програма — Кризова психологія
Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Харків - 2024

Силабус склав:

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології, педагогіки та філології Приходько Дмитро Петрович

Мова навчання: українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри психології, педагогіки та філології,
Протокол № 1 від «23» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри психології, педагогіки та філології,

д.психол.н., професор

Анастасія БОЛЬШАКОВА

Силабус затверджено на засіданні ради факультету культурології та соціальних комунікацій

Протокол № 1 від «26» серпня 2024 р.

Голова ради факультету

Наталя КОРЖИК

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Назва курсу	<i>Психологія інформаційного впливу та інформаційної безпеки</i>
Викладач	<i>ПРИХОДЬКО Дмитро Петрович</i>
Профіль викладача	https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/naukometr/profile/p/pryhodko11.pdf
Контактний телефон та емейл	+380 661103703 d.petrovich7971@gmail.com
Інформація про консультації	онлайн-консультації – час за узгодженням здобувача вищої освіти та викладача
Логіка вивчення курсу	<p>Пререквізити. Теоретичною базою вивчення дисципліни є загальні та професійні компетентності та результати навчання, набуті на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія та вивчення дисциплін «Психологія кризи», «Основи нейропсихології травми», «Технології тілесно-орієнтованої терапії в роботі з кризовими станами», «Перша психологічна допомога та кризове консультування», «Психологія травматичного стресу», «Психологічна робота з наслідками травматичного стресу», «Основи травматерапії».</p> <p>Викладання дисципліни здійснюється у тісному зв'язку зі змістом дисципліни «Практикум з кризового консультування та травматерапії», «Арт-терапевтичні технології в травматерапії» та курсів за вибором.</p> <p>Постреквізити. Здобутий здобувачами у ході вивчення навчальної дисципліни фрагмент професійного досвіду у вигляді загальних та професійних компетентностей, системи знань, умінь, норм і цінностей є теоретичним та практичним підґрунтям проходження практики та виконання кваліфікаційної роботи.</p>

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Дисципліна «*Психологія інформаційного впливу та інформаційної безпеки*» націлена на підготовку другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 Психологія. «Психологія інформаційного впливу та інформаційної безпеки» навчальна дисципліна, яка в контексті сучасних досягнень психологічної науки створює початкову базу теоретичної та практичної професійної підготовки магістрів психології. Дисципліна покликана допомогти здобувачеві досягнути розуміння сутності психології інформаційного впливу та інформаційної безпеки особистості. Вивчення курсу повинно сприяти майбутнім фахівцям безпечно працювати з інформацією, обирати та застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології у практичній діяльності з особами, що знаходяться в кризових станах.

3. МЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Мета вивчення дисципліни – забезпечення набуття здобувачами ключових фахових компетентностей з теоретичних знань та практичних навичок у галузі психології інформаційного впливу та інформаційної безпеки особистості в сучасних реаліях України .

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та

загальнолюдські цінності.
ПР13. Розробляти та реалізовувати психопрофілактичні та психокорекційні (індивідуальні та групові) програми засобами культури та мистецтва.
ПР14. Використовувати засоби культури та мистецтва у процесі надання психологічної допомоги у кризових умовах.
ПР15. Планувати, організовувати та проводити масові соціокультурні заходи просвітницького та психопрофілактичного характеру (арт-терапевтичні форуми, фестивалі, майстер-класи).

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ

Загальні компетентності
ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
Спеціальні (фахові) компетентності
СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.
СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
СК 11. Здатність аналізувати соціокультурні процеси та явища з точки зору їх впливу на психічне благополуччя людини, зокрема у кризових умовах.
СК 13. Здатність використовувати засоби культури та мистецтва у просвітницькій, психопрофілактичній діяльності та наданні психологічної допомоги різним верствам населення у кризових умовах життя.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	<i>Вибіркова освітня компонента</i>
Формат курсу	<i>Денна форма навчання, – 3 семестр Заочна форма навчання –</i>
Обсяг курсу	Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 <i>Аудиторних</i> Денна форма навчання – 30 <i>Самостійної роботи здобувача</i> Денна форма – 60
Технічне і програмне забезпечення	<i>мультимедійний комплекс, ПК/ноутбук, корпоративний сервіс для дистанційного навчання Google Workspace for Education</i>
Форми та види навчальних занять; методи, засоби, технології навчання	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи Види: лекційні та семінарські заняття Методи: Проблемний виклад, пояснювально-ілюстративний (візуальний супровід – демонстрація ілюстрацій, відео та аудіофрагментів), частково-пошуковий (пошук та аналіз джерел, фахової літератури,

	<p>відео та аудіоматеріалів з відповідної теми тощо); проєктно-орієнтований – підготовка повідомлення/доповіді (презентації) з відповідними посиланнями на використані джерела та літературу, Інтернет-ресурси</p> <p>Для самостійної роботи використовується також дослідницький метод: підготовка доповіді з презентацією; створення опитувальників, есе та ін. до відповідних тем; пошук візуального матеріалу в Інтернеті за тематикою навчальної дисципліни.</p> <p>У процесі підготовки фахівців застосовується також комбінування традиційних інформативних і нових соціально-психологічних методів – дискусійних методів, ігрових методів (рольові ігри), методи активного навчання (аналіз конкретних ситуацій, розв’язання проблемних задач, інтерактивні методи, технологія «мозкового штурму» тощо.</p> <p>Засоби:</p> <p>Слово викладача, підручники та посібники, аудіовізуальні засоби, інтерактивні дошки, мультимедійні проєктори, інтерактивні презентації, метафоричні асоціативні карти, пісочниця для пісочної терапії з колекцією мініатюр.</p> <p>Технології:</p> <p>інформаційні технології, технології дистанційного навчання, технології ситуаційного навчання, технології дослідницького (евристичного) навчання, імітаційно-моделюючі технології навчання, ігрові технології, технології самоосвіти.</p>
Поточний контроль	<p>виконання завдань до лекційного матеріалу; відповідь на семінарі; виконання практичного завдання; підготовка та презентація майстер-класу; участь у діловій (моделюючій / психологічній грі); виконання вправи; усне опитування; письмове опитування; есе-рефлексія; підготовка та виступ з рефератом; - підготовка та виступ з презентацією; участь у колективному проєкті; виконання індивідуального проєкту, зарахування результатів неформальної освіти.</p>
Підсумковий контроль	залік
Політика курсу	<p><i>Обов’язковими умовами опанування навчальної дисципліни «Психологія інформаційного впливу та інформаційної безпеки» є:</i></p> <p>Політика виставлення оцінок: кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених здобувачам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувача.</p> <p>Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Дотримання «Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в Харківській державній академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf).</p> <p>Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході семінарських занять, контрольних роботах, на іспиті.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html).</p> <p>Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з</p>

відключеними мобільними телефонами.
Можливість перезарахування результатів неформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у Харківській державній академії культури
https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем (або блоків)	Разом годин	Денна форма			Заочна форма		
		лекцій-ні	Сем.	сам. робота	лекцій-ні	Сем.	сам. робота
Розділ 1. Психологія інформаційного впливу							
Тема 1. Інформація та інформаційні процеси у суспільстві. 1. Інформація та її значення у процесі суспільного розвитку. 2. Властивості та психологічний вплив інформації. 3. Процеси формування та збереження інформації.	9	2		7			
Тема 2. Інформаційні відносини у суспільстві. Проблеми взаємодії особистості з інформаційним середовищем. 1. Особистість як суб'єкт інформаційних відносин. 2. Психосоціальний розвиток особистості у медіа середовищі. 3. Еколого-психологічні аспекти інформаційної діяльності у медіа середовищі.	9	2	2	5			
Тема 3. Психологічні особливості інформаційної діяльності мас-медіа. 1. Громадська думка як психологічний феномен. 2. ЗМІ та їх використання для проведення інформаційного впливу (інформаційної війни). 3. Психологічні основи діяльності засобів масової інформації. 4. Fake-епоха та психологія масової дезінформації. 5. Internet-ресурси та їх роль у конструюванні інформаційного середовища. 6. Соціальні мережі та їх	18	4	2	12			

вплив на особистість.							
Розділ 2. Психологія інформаційної безпеки							
Тема 4. Концептуальні засади інформаційної безпеки. 1. Базові поняття щодо інформації та інформаційної безпеки. 2. Інформаційний вплив та його різновиди. 3. Визначення об'єктів інформаційного впливу. 4. Інформаційна безпека як складова національної безпеки держави.	9	2		7			
Тема 5. Загрози людині та суспільству в інформаційній сфері. 1. Поняття і сутність маніпулювання свідомістю людини. 2. Способи та технології маніпулювання свідомістю людини. 3. Технології масового маніпулятивного впливу. 4. Поняття та напрями реалізації сугестивних технологій маніпулятивного впливу. 5. Реалізація маніпулятивних технологій в засобах масової інформації. 6. Фактори впливу на діяльність засобів масової інформації. 7. Вплив на людину певних фізичних факторів інформаційного середовища. 8. Вікна Овертона в аспекті інформаційної безпеки. 6. Інформаційно-психологічна безпека особи.	18	4	2	12			
Тема 6. Загрози інформаційній безпеці в інформаційно-комунікаційних мережах. 1. Інтернет як арена сугестивного маніпулятивного впливу. 2. Соціальна інженерія в	9	2	2	5			

аспекті маніпулятивного впливу. 3. Комп'ютерна злочинність та кібертероризм як загрози інформаційній безпеці.							
Тема 7. Захист від загроз маніпулятивного впливу. 1. Особливості механізмів психічного відображення. 2. Поняття, форми й методи психологічного захисту. 3. Несвідома та свідомі форми захисту від маніпулювання. 4. Пасивний і активний захист від маніпулювання. 5. Базові стратегії та механізми психологічного захисту. 6. Як розпізнати загрозу маніпулювання й протидіяти йому.	18	4	2	12			
Усього	90	20	10	60			

8.СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Виконання завдань до лекційного матеріалу – 0-4 балів;

Розподіл балів за методами поточного контролю:

- виконання практичного завдання – 1-3;
- відповідь на семінарі – 1-3;
- підготовка та презентація майстер-класу – 1-4;
- участь у діловій (моделюючій / психологічній грі) – 1-2;
- виконання вправи – 1-2;
- усне опитування – 1-3;
- письмове опитування – 1-3;
- есе-рефлексія – 1-4;
- підготовка та виступ з рефератом – 1-3;
- підготовка та виступ з презентацією – 1-3;
- участь у колективному проєкті – 1-2;
- виконання індивідуального проєкту – 1-4;

- зарахування результатів неформальної освіти – за рішенням кафедри на основі заяви здобувача та наданих даних (до 10% загальної кількості балів, відведених на поточний контроль).

У якості теми реферату чи презентації рекомендовано самостійно обирати проблему, яка відповідає змісту тематичного плану, але не входить до переліку питань, які розглядаються на лекції (семінарі).

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю – 60 балів.

Підсумковий контроль – 40 балів.

Підсумковий контроль: залік (40 балів).

Завдання на заліку складається з 2 теоретичних питань.

Відповідь на **теоретичне питання** вважається повною, якщо її зміст повністю відповідає програмі та містить всі необхідні факти та висновки.

Грубими помилками є:

- незнання визначень основних понять предметної області й формулювань, передбачених програмою курсу;

- незнання сутності основних методів і прийомів отримання необхідних результатів.

Помилками вважаються:

- неточності визначень понять предметної області, формулювань;
- неволодіння одним з умінь і навичок, передбачених програмою, але таких, що не відносяться до грубих помилок.

Недоліками є:

- неакуратні й непослідовні записи викладу матеріалу.

31-40 бал

Повністю розкрито зміст теоретичних питань. При відповіді використано термінологію предметної області в необхідній логічній послідовності. Також здобувач демонструє вільне володіння навчальним матеріалом різного ступеня складності, використовуючи при необхідності відомості з інших навчальних дисциплін і курсів. При відповіді на додаткові питання помітне вміння розвивати систему теоретичних знань на основі самостійної роботи.

21-31 балів

При викладі фундаментальних положень основного матеріалу курсу здобувач показує володіння програмним навчальним матеріалом, у тому числі різного ступеня складності, а також вільне оперування ним у знайомій ситуації. При відповіді допускається два-три недоліки або не більше однієї помилки. Здобувач упевнено відповідає на додаткові питання, що стосуються основних положень усього досліджуваного курсу відповідно до екзаменаційної програми.

11-20 балів

При відповіді на питання теорії виявляється не завжди усвідомлене відтворення програмного навчального матеріалу. Положення, що приводяться у відповіді, даються фрагментарно, схематично, без логічного взаємозв'язку. При відповіді на додаткові питання, що стосуються найважливіших і основних понять і фактів навчальної програми, є утруднення у використанні термінології предметної області. При відповіді здобувач не завжди може підтвердити теоретичні викладення відповідними прикладами.

0-10 балів

Відповідь здобувача демонструє лише деяке уявлення про матеріал навчального курсу. Знання практично відсутні як у теоретичній області навчальної дисципліни, так і в практичному володінні методикою аналізу.

Усього (можлива кількість балів, набраних за дисципліну): 100 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточна успішність							Залік	Усього
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
8	9	9	8	9	8	9	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва	Хід виконання роботи (питання, які будуть розглянуті на занятті)	Рекомендована література для підготовки (повний бібліографічний опис або за нумерацією відповідно до розділу 13)	Кількість балів, які може отримати здобувач
1	Інформаційні відносини у суспільстві. Проблеми взаємодії особистості з інформаційним середовищем.	<p>Мета: Ознайомити здобувачів з основними інформаційними процесами у суспільстві. З'ясувати проблеми взаємодії особистості з інформаційним середовищем.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інформація та її значення у процесі суспільного розвитку. 2. Властивості та психологічний вплив інформації. 3. Процеси формування та збереження інформації. 4. Особистість як суб'єкт інформаційних відносин. 5. Психосоціальний розвиток особистості у медіа середовищі. 6. Еколого-психологічні аспекти інформаційної діяльності у медіа середовищі. 	1 – 7, 13, 21, 25	9
2	Психологічні особливості інформаційної діяльності мас-медіа.	<p>Мета: Ознайомити здобувачів з психологічними особливостями інформаційної діяльності мас-медіа. З'ясувати вплив Internet-ресурсів та соціальних мереж на особистість.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Громадська думка як психологічний феномен. 2. ЗМІ та їх використання для проведення інформаційного впливу (інформаційної війни). 3. Психологічні основи діяльності засобів масової інформації. 4. Fake-епоха та психологія масової дезінформації. 5. Internet-ресурси та їх роль у конструюванні інформаційного середовища. 6. Соціальні мережі та їх вплив на особистість. 	1 – 7, 11, 13, 25 - 29	9
3	Загрози людині та суспільству в інформаційній сфері.	<p>Мета: Ознайомити здобувачів з основними загрозами людині та суспільству в інформаційній сфері. З'ясувати психологічні</p>	8 – 10, 12, 17, 24, 26 – 29	9

		<p>підходи до інформаційно-психологічної безпеки особи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і сутність маніпулювання свідомістю людини. 2. Способи та технології маніпулювання свідомістю людини. 3. Технології масового маніпулятивного впливу. 4. Поняття та напрями реалізації сугестивних технологій маніпулятивного впливу. 5. Реалізація маніпулятивних технологій в засобах масової інформації. 6. Фактори впливу на діяльність засобів масової інформації. 7. Вплив на людину певних фізичних факторів інформаційного середовища. 8. Вікна Овертона в аспекті інформаційної безпеки. <p>6. Інформаційно-психологічна безпека особи.</p>		
4	Загрози інформаційній безпеці в інформаційно-комунікаційних мережах.	<p>Мета: Ознайомити здобувачів із загрозами інформаційній безпеці в інформаційно-комунікаційних мережах. З'ясувати особливості безпеки комунікації в мережах.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інтернет як арена сугестивного маніпулятивного впливу. 2. Соціальна інженерія в аспекті маніпулятивного впливу. 3. Комп'ютерна злочинність та кібертероризм як загрози інформаційній безпеці. 	1 – 7, 8 – 10, 12, 17, 24, 26 – 29	8
5	Захист від загроз маніпулятивного впливу.	<p>Мета: Ознайомити здобувачів з особливостями загроз маніпулятивного впливу. З'ясувати основи захисту від маніпулятивного впливу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості механізмів психічного відображення. 2. Поняття, форми й методи психологічного захисту. 3. Несвідома та свідомі форми захисту від маніпулювання. 4. Пасивний і активний захист від маніпулювання. 5. Базові стратегії та механізми психологічного захисту. 	8 – 10, 11, 17, 23, 24, 26 – 29	9

	6. Як розпізнати загрозу маніпулювання й протидіяти йому.	
Усього:		44

10. ПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Інформація та інформаційні процеси у суспільстві.

1. Інформація та її значення у процесі суспільного розвитку.
2. Властивості та психологічний вплив інформації.
3. Процеси формування та збереження інформації.

2. Інформаційні відносини у суспільстві. Проблеми взаємодії особистості з інформаційним середовищем.

1. Особистість як суб'єкт інформаційних відносин.
2. Психосоціальний розвиток особистості у медіа середовищі.
3. Еколого-психологічні аспекти інформаційної діяльності у медіа середовищі.

3. Психологічні особливості інформаційної діяльності мас-медіа.

1. Громадська думка як психологічний феномен.
2. ЗМІ та їх використання для проведення інформаційного впливу (інформаційної війни).
3. Психологічні основи діяльності засобів масової інформації.
4. Fake-епоха та психологія масової дезінформації.
5. Internet-ресурси та їх роль у конструюванні інформаційного середовища.
6. Соціальні мережі та їх вплив на особистість.

4. Концептуальні засади інформаційної безпеки.

1. Базові поняття щодо інформації та інформаційної безпеки.
2. Інформаційний вплив та його різновиди.
3. Визначення об'єктів інформаційного впливу.
4. Інформаційна безпека як складова національної безпеки держави.

5. Загрози людині та суспільству в інформаційній сфері.

1. Поняття і сутність маніпулювання свідомістю людини.
2. Способи та технології маніпулювання свідомістю людини.
3. Технології масового маніпулятивного впливу.
4. Поняття та напрями реалізації сугестивних технологій маніпулятивного впливу.
5. Реалізація маніпулятивних технологій в засобах масової інформації.
6. Фактори впливу на діяльність засобів масової інформації.
7. Вплив на людину певних фізичних факторів інформаційного середовища.
8. Вікна Овертона в аспекті інформаційної безпеки.
6. Інформаційно-психологічна безпека особи.

6. Загрози інформаційній безпеці в інформаційно-комунікаційних мережах.

1. Інтернет як арена сугестивного маніпулятивного впливу.
2. Соціальна інженерія в аспекті маніпулятивного впливу.
3. Комп'ютерна злочинність та кібертероризм як загрози інформаційній безпеці.

7. Захист від загроз маніпулятивного впливу.

1. Особливості механізмів психічного відображення.
2. Поняття, форми й методи психологічного захисту.
3. Несвідома та свідомі форми захисту від маніпулювання.
4. Пасивний і активний захист від маніпулювання.

5. Базові стратегії та механізми психологічного захисту.
6. Як розпізнати загрозу маніпулювання й протидіяти йому.

11. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОЇ ФОРМИ КОНТРОЛЮ (ЗАЛК)

1. Інформація та її значення у процесі суспільного розвитку.
2. Властивості та психологічний вплив інформації.
3. Процеси формування та збереження інформації.
4. Особистість як суб'єкт інформаційних відносин.
5. Психосоціальний розвиток особистості у медіа середовищі.
6. Еколого-психологічні аспекти інформаційної діяльності у медіа середовищі.
7. Громадська думка як психологічний феномен.
8. ЗМІ та їх використання для проведення інформаційного впливу (інформаційної війни).
9. Психологічні основи діяльності засобів масової інформації.
10. Fake-епоха та психологія масової дезінформації.
11. Internet-ресурси та їх роль у конструюванні інформаційного середовища.
12. Соціальні мережі та їх вплив на особистість.
13. Базові поняття щодо інформації та інформаційної безпеки.
14. Інформаційний вплив та його різновиди.
15. Визначення об'єктів інформаційного впливу.
16. Інформаційна безпека як складова національної безпеки держави.
17. Поняття і сутність маніпулювання свідомістю людини.
18. Способи та технології маніпулювання свідомістю людини.
19. Технології масового маніпулятивного впливу.
20. Поняття та напрями реалізації сугестивних технологій маніпулятивного впливу.
21. Реалізація маніпулятивних технологій в засобах масової інформації.
22. Фактори впливу на діяльність засобів масової інформації.
23. Вплив на людину певних фізичних факторів інформаційного середовища.
24. Вікна Овертона в аспекті інформаційної безпеки.
25. Інформаційно-психологічна безпека особи.
26. Інтернет як арена сугестивного маніпулятивного впливу.
27. Соціальна інженерія в аспекті маніпулятивного впливу.
28. Комп'ютерна злочинність та кібертероризм як загрози інформаційній безпеці.
29. Особливості механізмів психічного відображення.
30. Поняття, форми й методи психологічного захисту.
31. Несвідома та свідомі форми захисту від маніпулювання.
32. Пасивний і активний захист від маніпулювання.
33. Базові стратегії та механізми психологічного захисту.
34. Як розпізнати загрозу маніпулювання й протидіяти йому.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Обов'язкова:

1. Закон України «Про інформацію», прийнятий Верховною Радою України 2 жовтня 1992 року.
2. Стратегія інформаційної безпеки від 28.12.2021 р. № 685/2021 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6852021-41069>
3. Кириченко В. В. Психологія інформаційної діяльності : Навчальний посібник / В. В. Кириченко – 2-ге вид. вип. і доп. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. – 146 с.
4. Кириченко В.В. Екологічні аспекти інформаційної безпеки суспільства / Кириченко Віктор Васильович // Освіта і Наука, 2014. – №5. – С.146-150.
5. Голубев В.О. Інформаційна безпека: проблеми боротьби з кіберзлочинами: Монографія. – Запоріжжя ГУ “ЗІДМУ”, 2003. – 250 с.

6. Інформаційна безпека особистості, суспільства, держави : підруч. для студ. військ. спец. вищ. навч. закл. / Я. М. Жарков [та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : ВПЦ “Київський університет”, 2008. – 254 с.
7. Інформаційна безпека : підручник / В.В. Остроухов, М.М. Присяжнюк, О.І. Фармагей, М. М. Чеховська, В. М. Петрик, Нац. акад. СБУ; Під ред. В. В. Остроухова; Наук. конс. М.П. Стрельбицький, Н. Г. Іванова. Київ : Ліра-К, 2021. 412 с.
8. Сугестивні технології маніпулятивного впливу: навчальний посібник / [В. М. Петрик, М. М. Присяжнюк, Л. Ф. Компанцева, Є. Д. Скулиш, О. Д. Бойко, В. В. Остроухов]; за заг. ред. Є. Д. Скулиша. — 2-ге вид.— Київ: Вид. дім «СКІФ», 2023. —248 с.
9. Моргун В.Ф. Психохірургія наклепів / В. Ф. Моргун – Полтава : Полтавський літератор, 2005 . – 281 с.
10. Зеленін В. В. По той бік правди: нейролінгвістичне програмування як зброя інформаційно-пропагандистської війни (навчальний посібник). Том перший. НЛП ХХ століття. – 2-ге вид., випр. та доп. – К. : Люта-справа, 2015. – 384 с.
11. Ясперс К. Психологія світоглядів / Карл Ясперс ; [з нім. пер. О. Кислюк, Р. Осадчук]. – К. : Юніверс, 2009. – 464 с.
12. Нарис теорії і практики інформаційно-психологічних операцій : навч. посіб. / [М.Т.Дзюба, Я.М.Жарков, І.О.Ольховой, М.І.Онищук] ; за заг. ред. В.В.Балабіна. – К. : ВІПІ НТУУ “КПІ”, 2006. – 468 с.
13. Різун В.В. Теорія масової комунікації : підруч. для студ. / В.В.Різун. – К. : Вид. центр “Просвіта”, 2008. – С. 197–206.
14. Набруско В.І. Громадська думка в соціокомунікативному та політологічному вимірах: тексти лекцій / Віктор Іванович Набруско. – Грамота, 2008. – 176 с.
15. Найдюнов М.І. Формування системи рефлексивного управління в організаціях / Михайло Іванович Найдюнов. – К. : Міленіум, 2008. – 484 с.
16. Сунь Цзи. Мистецтво війни. Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. 112 с.

Додаткова:

17. Гурлева Тетяна. Я – свідомий читач: як убезпечити себе від маніпулятивного впливу через медіатекст. Порадник для читача. Київ: Вид-во «Каравела», 2023. 88 с.
18. Каліченко Б. М. Явище інформаційної війни в українських засобах масової інформації. Науковий журнал «Політикус». Черкаси, 2016. С. 88–93.
19. Гулай В., Базюк К. Інформаційно-психологічна складова гібридної війни Російської Федерації проти України (2014–2021 рр.): теоретико-методологічні засади дослідження. The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects: Scientific monograph. Riga, Latvia: “Baltija Publishing”, 2022. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/237/6326/13362-1>.
20. Кобільник Б.Ю., Гізун А.І. Роль інформаційно-психологічних впливів у інформаційній війні. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «актуальні задачі та досягнення у галузі кібербезпеки», 23-25 листопада 2016 р.. Кропивницький. С. 28–29.
21. Інформаційна безпека держави у контексті протидії інформаційним війнам : навч. посіб. / [А.О.Рось, А.М.Явтушенко, Я.М.Жарков та ін.] ; за ред. В.Б.Толубка. – К., 2004. – 176 с.
22. Інформаційна боротьба: теоретичні та воєнно-прикладні аспекти : навч. посіб. / [А.О.Рось, А.М.Явтушенко, Я.М.Жарков та ін.] ; за ред. В.Б.Толубка. – К., 2003. – 218 с.
23. Литвиненко О.В. Спеціальні інформаційні операції та пропагандистські кампанії : моногр. / О.В.Литвиненко. – К. : ВКФ “Сатсанга”, 2000. – 222 с.
24. Сучасні технології та засоби маніпулювання свідомістю, ведення інформ^аційних війн і спеціальних інформаційних операцій : навч. посіб. / [В.М.Петрик, В.В.Остроухов, О.А.Штоквиш та ін.]. – К. : Росава, 2006. – 208 с.
25. Левченко Л.Л. Філософські основи інформації / Левченко Людмила Леонідівна, Яроцький Леонід Васильович. – Житомир : «Полісся», 2007. – 176 с.
26. Як навчити учнів відрізнити фейки від правди. Ресурс доступу: <https://www.unicef.org/ukraine/media/12736/file>

27. Кісса Ю. Блоги – це неформальна журналістика. URL: <http://www.personal-trening.com/blog>
28. Вовчик-Блакитна О.О., Гурлева Т.С. Мас-медіа як простір психологічної допомоги. ТОВ “Видавництво “Логос”, Київ, 2015. С. 141-167. Електронний ресурс: <https://lib.iitta.gov.ua/10777/>
29. Гурлева Т.С. Опора на міцності особистості в умовах руйнівного медіа-простору. URL: https://lib.iitta.gov.ua/716687/1/Hurlieva_2019-1-3.pdf

Інформаційні ресурси Інтернет:

- Законодавство України — <https://rada.gov.ua/news/zak>
Наукова періодика України — <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334> –.
Електронні підручники онлайн «Педагогіка і психологія» — <http://chitalka.info/psy.html>.
Вісник психології і соціальної педагогіки — <http://psych.kiev.ua/nma-referats/fla-refers/lang-1/referat-109/referatpart-4/index.html> –.
БД Освіта. ua. — <http://osvita.ua/school/psychology>.
Психологія UA <http://psychologiya.org.ua/>
Студентська бібліотека <http://studentbooks.com.ua/>
Електронна бібліотека КНЕУ http://lib.kneu.edu.ua/ua/e_resours_bibl/elek_bibl_lit/
Всеукраїнська електронна бібліотека <http://youalib.com/>